

Ceļveži.lv

Eiropa – LATVIJA – VIDZEME
Melturi – Āraiši – Cēsis – Ērgļu klintis –
Kazu grava – Liepa – Valmiera

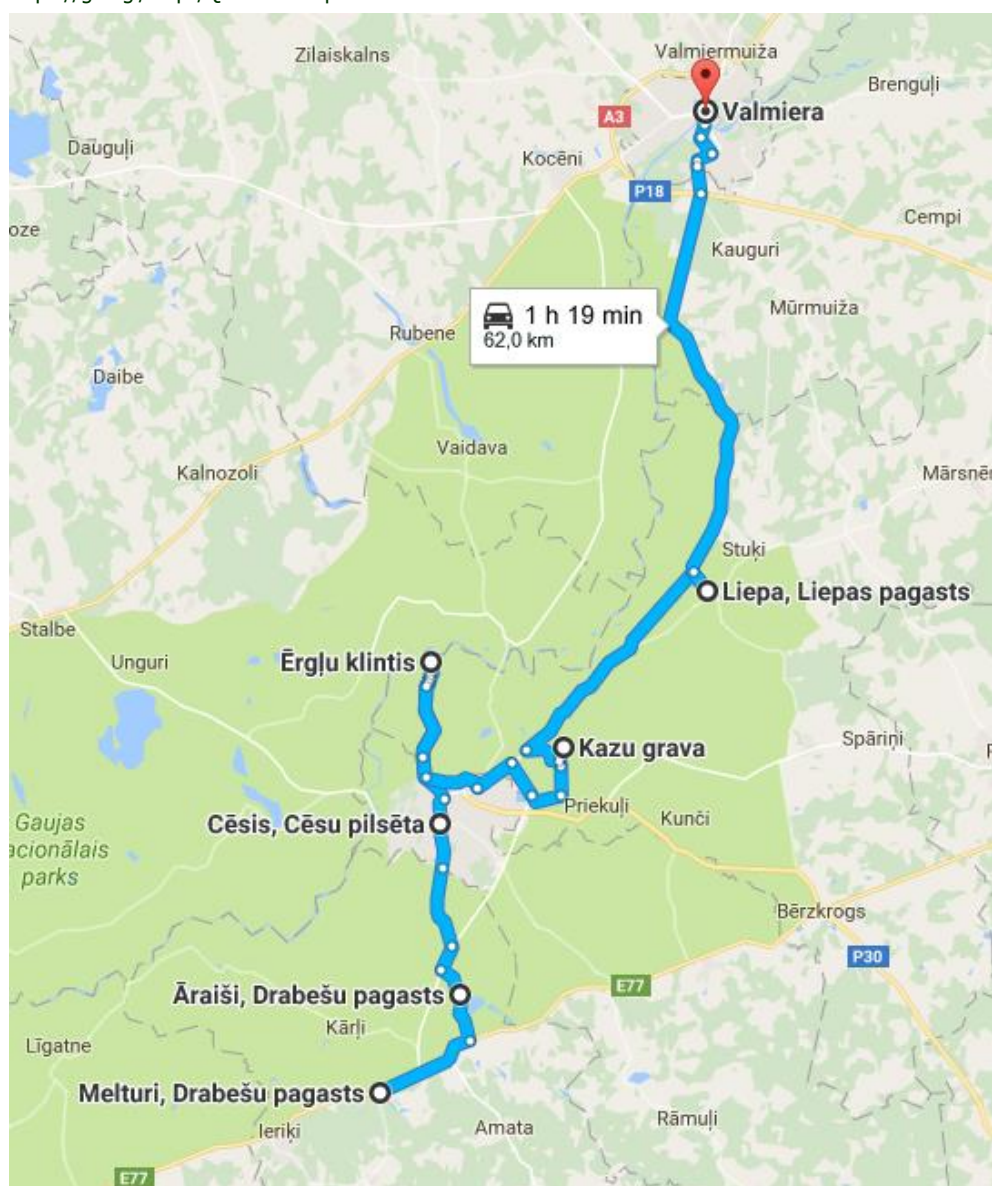
Ceļveža versija 10.12.2014.

Visi www.Celvezi.lv lejupielādējamie faili (.pdf) ir A4 formātā,
lai tos ir ērti izdrukāt un ņemt līdzi ceļā.
Vai arī ceļojuma laikā tos var lasīt no planšetdatora / viedtālrunā.

Ceļveža maršruts

Maršruts sākas no Vidzemes šosejas – Melturu krustojumā. **Āraiši** slaveni ar Ezerpili un vējdzirnavām. Ceļš seko cauri **CĒSĪM** (*ceļvedis atsevišķā failā*). Iespaidīgas ir **Ērgļu klintis** Cēsu apkārtnē. Braucot uz Valmieru, pa ceļam ir Kazu grava. **Liepā** skatāmas smilšakmens alas Lielā un Mazā Ellīte. Maršruts noslēdzas **VALMIERĀ** (*ceļvedis atsevišķā failā*).

<https://goo.gl/maps/Q9vKreAPkrq>

Satura rādītājs

Melturi	3
Āraiši	3
ĀRAIŠU EZERPILS.....	4
(CĒSIS)	7
Ērgļu klintis	8
Kazugravas Septiņavotu ūdenskritumi	8
Liepa	9
Lielā Ellīte	9
E.Veidenbauma muzejs “Kalāči”	10
(VALMIERA)	11

Turpina maršrutu “**Vidzeme: Vidzemes šoseja 1: Rīga – Inčukalns – Sigulda – Augšlīgatne – Melturi**”

Šeit sākas maršruts “**Vidzeme: Vidzemes šoseja 2: Melturi – Bērkrogs – Launkalne – Trapene – Gaujiena – Zvārtavas pils – Ape – Veclaicene**”

Lejupielādēt ceļvežus: www.celvezi.lv

MELTURI

Vieta, kur no Vidzemes šosejas atzarojas ceļš uz Cēsīm (un tālāk – uz Valmieru). Blakus viaduktam **kafejnīca** (+371 64 107 183).

ĀRAIŠI

➤ <http://araisi.com/>

Cēsis 7 km, Rīga 84 km

Āraiši ir ciems Amatas novada Drabešu pagastā. Atrodas pagasta austrumu daļā 4 km no novada domes Ausmās. Apdzīvotā vieta atrodas Āraišu ezera ziemeļu krastā, tā veidojusies ap Āraišu mācītājmuižu. Te atrodas Āraišu luterāņu baznīca, Āraišu ordeņa pils drupas un Āraišu ezerpils. Viduslaiku pils drupas un akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijas ezerpilī Meitu salā veido Āraišu arheoloģisko parku.

Āraišu ezers ir 32 ha liels, par tā izcelšanos, krastu apdzīvotājiem un brīnumainiem notikumiem viņu dzīvē vēsta latviešu tautas teikas. Stāsta arī, ka Āraišu ezerā esot nogrimusi pils – vietā, kur tagad atrodas maza saliņa.

ĀRAIŠU EZERPILS ARHEOLOGISKAS PARKS

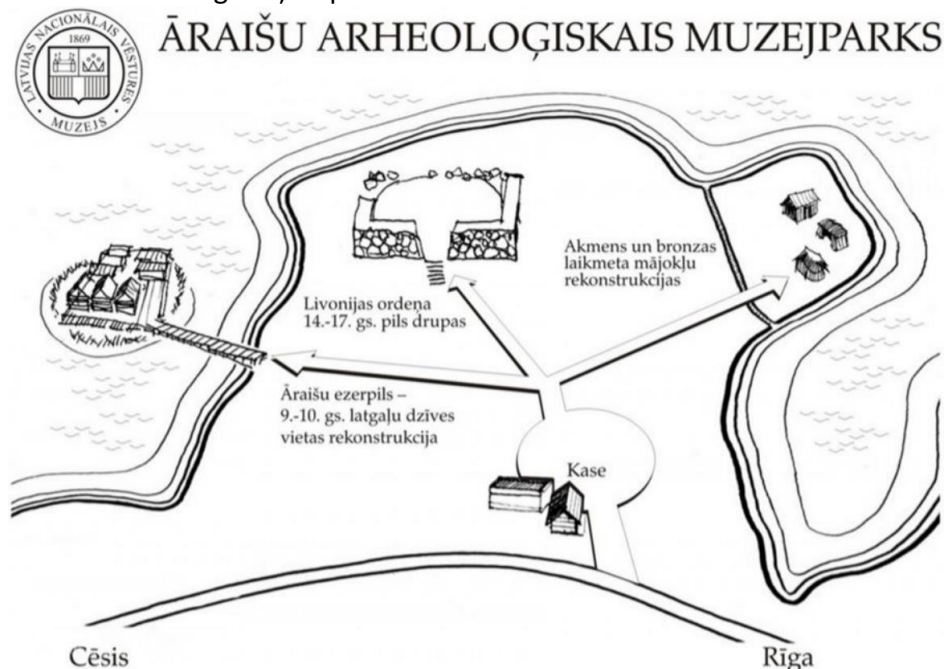
- <http://araisi.com/lv/ko-redzet-araisos/araisu-arheologiskais-parks/>
- <http://www.vidzemesmuzeji.lv/araisi/page/?cat=2>

Āraiši, Drabešu pagasts, Cēsu novads, LV-4101, GPS: 57.2517, 25.2824

+371 25 669 935, +371 25 665 528, +371 29 391 673, ezerpils@amatasnovads.lv

Darba laiki: I, II: slēgts; III-VI: 9-17, VII: 10-16, Apmeklējuma maksa (2021): **4 EUR** (studentiem, pensionāriem, skolēniem 3 EUR, ģimenes biļete 11 EUR, pirmsskolas vecuma bērniem bezmaksas). Gida pakalpojumi (ekskursija 1h garumā): latviešu valodā 20 EUR, krievu vai angļu valodā 30 EUR, ekskursija ar audio gidu 5 EUR (pieejama tikai latviski). Auto stāvvietā, pašapkalpošanās kafijas automāts, apmeklētāju centrā ir WC.

Apmeklētāju centrā apskatāma pastāvīgā ekspozīcija, kurā izziņošanā veidā pirmo reizi kopš izrakumu veikšanas ir iepazīstamas tajos iegūtās oriģinālās liecības un arheologa Jāņa Apala stāsts.

Āraišu ezerpils bija no 9. līdz 10. gadsimtam apdzīvota nocietināta latgaļu apmetne uz Āraišu ezera salas. To atklāja arheologs K. G. Zīverss 1876. gadā. Arheologa Jāņa Apala vadībā 20. gadsimta 60-70. gados tā daļēji rekonstruēta un tagad ir vienīgā sava laikmeta nocietinātas dzīvesvietas rekonstrukcija Eiropā un viens no populārākajiem arheoloģiskā tūrisma objektiem Latvijā. Šis ir pirmais plašāk pētītais šīs kategorijas piemineklis visā ziemeļaustrumu Eiropā. Latvijas Arheologu biedrība Āraišu ezerpili izvēlējās par 2020. gada arheoloģijas pieminekli. Ezerpils atspoguļo seno latgaļu dzīvesveidu un celtniecības tradīcijas Latvijā vikingu laikmetā.

1983. gadā tika izveidots Āraišu arheoloģiskais parks, kurā ietilpst arī Āraišu pilsdrupas, kā arī akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijas Meitu salā. Parks izceļas ar unikāliem arheoloģiskiem atradumiem, rekonstrukcijas atrašanos oriģinālā vidē un Vidzemei raksturīgo, labi saglabājušos kultūrvēsturisko ainavu.

Rekonstruētā Āraišu ezerpils

Āraišu ezerpils bijusi pastāvīgi apdzīvota, pilskalniem līdzīgi nocietināta dzīvesvieta, kas aizsardzības nolūkā celta uz mazas, pārplūstošas saliņas. To cēluši un 9.-10. gadsimtā apdzīvojuši senie latgaļi. Ezerpils bijusi sociāli diferencēta kopiena – domājams kāda latgaļu dižciltīgā rezidence, kurā viņš mājoja kopā ar saviem tuviniekiem un saimes ļaudīm. Ciemata iemītnieki nodarbojās ar zemkopību, lopkopību, meža dravniecību un tirdzniecību. Kultūrslānī atrastās rotaslietas un ieroči visnotaļ raksturīgi seno latgaļu kultūrai, tomēr to vidū ir arī atsevišķi zemgaļu un skandināvu cilmes priekšmeti, kas liecina par kontaktiem ar kaimiņu kopienām un tautām.

Uzsākot apbūvi uz saliņas virsmas no resniem guļbaļķiem izveidots taisnstūrveida pamatu režģogs, kas pārsegts ar apaļkoku kārtu. Šādi radītā platforma pacēla ezerpils apbūvi apmēram par vienu metru virs ezera ūdens līmeņa. Katrā apbūvē bija 16 dzīvojamās ēkas, kuru apdzīvojamā platība sniedzās no 10 līdz 30 m². Tās bija bezbēniņu guļbūves, kuru lēzenie ar egļu mizām vai bērza tāsū sloksnēm iesegtie jumti vienlaikus bija arī griesti. Telpas vidū atradās māla kleķa krāsns ēdiena gatavošanai un telpas apsildīšanai, gar sienām – guļamās lāvas, soli, bet virs tiem – plaukti iedzīves priekšmetu novietošanai un koka vadži drēbju uzkāšanai. Grīdojuma apaļkokus sedza zemes klons. Ēkai bija dūmistabas, bez skursteņiem. Ieejas labajā pusē parasti atradās nelielas saimnieciska rakstura piebūvītes. Visu apbūves kompleksu apjoza aizsargbūves.

Āraišu ezerpils līdz 2,5 m biežais kultūrslānis sastāvēja no piecām apbūves kārtām, kas uzslāņojušas cita citai bez hronoloģiska pārtraukuma (katra no tām pastāvējusi 15-20 gadus). Pateicoties aneirobajiem apstākļiem, kultūrslānī zem ūdens bija labi saglabājušās koka celtnu paliekas, kā arī no dažādiem organiskas izcelsmes materiāliem darināti priekšmeti, kas citās tā laika dzīvesvietās parasti izzuduši bez pēdām. Labā saglabātība ļāva noskaidrot, kā atsevišķas celtnes, tā visas ezerpils plānojumu un konstruktīvos risinājumus.

1876. gadā Cēsu grāfs Kārlis Georgs fon Zīverss izdarīja pirmos izrakumus ezera salā, kur konstatēja piecas vai sešas apbūves kārtas, atrada senlietas, taču izrakumu apstākļi bija ļoti neērti – laukumos plūda iekšā ūdens, ko nemitīgi bija jāizsmeļ. Pēc Zīversa aicinājuma 1877. gada vasarā no Berlīnes ieradās profesors Rūdolfs Virhovs. Viņš apskatīja ezera saliņu un lika tās vidū izdarīt nelielu zondējuma rakumu. Pēc atrasto koku apskates viņš secināja, ka Āraišu ezera celtnes uzskatāma par dzelzs laikmeta pāļu būvi.

Āraišu ezera senmītnes īsto raksturu izdevās izprast tikai pēc tam, kad izrakumu laikā (1965.-1969., 1975.-1979.) arheologa Jāņa Apala vadībā izpētīja ¾ no ~2500 m² lielās ezerpils platības kā arī ceļu uz krastu. Lai to varētu izdarīt, ezera līmeni pazemināja par 1 metru, ap izrakumu laukumiem uzbēra dambjus, bet laukumos ieplūstošo ūdeni izsūknēja ar motorsūkņiem un strādāja poldera apstākļos. No arheoloģijas viedokļa iegūtie materiāli iespējami pilnīgi raksturo seno latgaļu dzīvesveidu, materiālo un daļēji arī garīgo kultūru vikingu laikmetā.

Āraišu ezerpils pašlaik ir pirmais plašāk pētītais šīs kategorijas pieminekļis visā ziemeļaustrumu Eiropā, tādēļ jau 1966. gadā radās ideja par pirmās, senākās un vislabāk saglabājušās apbūves rekonstrukciju un brīvdabas arheoloģiskā muzeja veidošanu. Rekonstrukcijas celtniecība joprojām turpinās, to organizē sabiedriskā organizācija Āraišu ezerpils fonds. Darbos izmanto seno darbarīku

(dzelzs šaurasmens cirvis, kalts, slīmests, koka ķīļi u.c.) kopijas. Ēku apakšējās daļas atjauno kā iegūto oriģinālu kopijas, bet augšdaļu rekonstruē, pamatojoties uz kultūrslānī atrastajām būvdetaļām, etnogrāfiskajām paralēlēm un konstruktīvo loģiku. Vienā no rekonstruētajām ēkām iekārtota 9. gadsimtā rotkaļa darbnīcas iekštelpu ekspozīcija. 04.12.2021.

- <http://amata.lv/araisu-arheologiskais-parks/>
- http://lv.wikipedia.org/wiki/Āraišu_ezerpils
- https://jaunagaita.net/jg145/JG145-147_Apals.htm

Āraišu ordeņa pils

Āraišu ezera rietumu krastā uz 9 ha lielas pussalas atrodas Āraišu kastellas tipa viduslaiku pils drupas. Tas bija Livonijas ordeņa nocietinājums pie senā Cēsu-Kokneses lielceļa, kas aizsedza pieeju Cēsīm no dienvidiem, Āraišu draudzes novada centrs. Pils pastāvējusi no 14. gs. līdz 17. gs. sākumam. Celtnei ir kvadrāta forma, kas orientēta debespusi virzienā. Savā laikā pussalu gandrīz pilnīgi aizņēma priekšpils, kuras ziemeļaustrumu malā atradās 81x81 metru liela galvenā pils ar apmēram 2 metrus biezām laukakmeņu sienām. Rietumu un ziemeļu sienu iekšpusē bija dzīvojamā ēka. Gar galvenās pils rietumu sienu bija izrakts 125 metrus garš, 19-20 metrus plats un 6 metrus dziļš aizsarggrāvis, kam pāri uz 3,7 m platajiem pils vārtiem vedis paceļamais tilts. Pie tilta bijis 10 x 7,85 m liels sardzes namiņš. Līdz mūsdienām saglabājušies pils ārējā mūra fragmenti.

Āraišu ordeņa pils (vācu: *Schloß Arrasch*, poļu: *zamek Aries*), 16.-17. gadsimtā saukta arī par Vecajām Cēsīm (vācu: *Alt-Wenden*, poļu: *Stara Kies*, zviedru: *Alt Wenden Slott*) celta 14. gadsimta beigās Gaujas koridora aizsardzībai pret lietuviešu karaspēka iebrukumiem. Pils bija pakļauta Cēsu komturim, vēlāk Livonijas ordeņa mestriem, kas rezidēja Cēsu pilī. Pirmo reizi pils pieminēta 1410. gadā kā *Arries*, vēlāk kā *Ariis* (1445) un *Aries* (1546).

Livonijas kara laikā Āraišu pili 1577. gadā ieņēma Livonijas karaļa Magnusa piekritēji, tā paša gada augusta beigās krievu un tatāru karaspēks cara Ivana IV vadībā, bet decembrī to atguva karalim Stefanam Batorijam lojālie karavīri Johana Bīriņa vadībā. Cīņu laikā pils tika sagrauta un 1582. gada Jamas Zapoļskas miera līgumā nemaz nav pieminēta, pēc līguma noslēgšanas tās pilsnovadu iekļāva Polijas-Lietuvas kopvalstij piederošās Livonijas Pārdaugavas hercogistes Cēsu vaivadijā. Netālu no pils izveidojās Kalnamuiža (*Bergenhof*), ko savā īpašumā ieguva poļu virsnieks Drobišs (*Drobisch*), no kura vārda atvasināts Drabešu muižas nosaukums (*Drobusch*). Zināms, ka Lielā Ziemeļu kara laikā 1701. gada 28. jūnijā pie Āraišu pilsdrupām ezera krastā Zviedrijas karalis Kārlis XII ierīkojis sava karaspēka atpūtas nometni.

2012. gada jūlijā starptautiska Eiropas projekta "Ecology of Crusading" ("Krusta karu ekoloģija") ietvaros tika veikta arheoloģiskā izpēte Āraišu ordeņa pils priekšpilī un Āraišu ezera krastā arheologa Artūra Tomsona vadībā. Iegūtās arheoloģiskās liecības pamatā saistāmas ar Livonijas ordeņa pils pastāvēšanas laiku. 04.12.2021.

- https://lv.wikipedia.org/wiki/Āraišu_ordena_pils
- <http://www.castle.lv/latvija/araisi.html>

Akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijas

Blakus pilsdrupām Meitu salā aplūkojamas **akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijas**. Tās veidotas pēc Latvijā un kaimiņu zemēs iegūtajiem arheoloģiskajiem datiem par šāda veida mītnēm).

04.12.2021.

- <https://www.latvia.travel/lv/apskates-vieta/araisu-ezerpils-arheologiskais-parks>
- <https://turisms.cesis.lv/ko-redzet/top-objekti/araisu-arheologiskais-parks/>
- <https://www.entergauja.com/lv/ko-darit/enter-vesture/araisi-archaeological-park>

[Āraišu ezerpils arheoloģiskais parks](#)

Ezera ZR krastā **Āraišu luterāņu baznīca** (14. gadsimts).

Āraišu vējdzirnavas

Latvijas Kamanu suņu sporta klubs - <https://www.dodkepu.lv/>

Āraiši

CĒSIS

- <http://www.cesis.lv/>
- <http://www.turisms.cesis.lv>

Cēsu TIC: Pils ielā 9, t.: 4121815, e-pasts: info@cesis.lv

Cēsu neatkārtojamo kolorītu sastāda spilgtās vēstures, arhitektūras un reljefa sakausējums. Atrašanās Vidzemes augstienes rietumu malā pie Gaujas senlejas veido sarežģītu un daudzveidīgu reljefu. Cēsis var lepoties ar "Latvijas augstkalnu pilsētas" apzīmējumu – pilsētas centrs atrodas 115 m vjl, bet augstākais punkts – Naudas kalns sasniedz 130 m vjl. Vecpilsēta uzskatāma par "dolomītu pilsētu" – lielākā daļa mūra ēku būvēta no šī vietējā materiāla, kas iegūts kādreizējā Cēsu dolomīta atradnē.

Parasti klusās mazpilsētas ieliņas ņirb no Jaužu pārbagātības pasākumu laikā – Cēsis notiek Vecpilsētas un Bruņinieku svētki, tradicionālie Cēsu alus svētki, brīvdabas operas izrādes, folkmužikas festivāli un, protams, jūlija pirmajā nedēļas nogalē – Imantdienas.

Ievērojamākie apskates objekti ir **Livonijas ordeņa mestru pils drupas** un **Sv.Jāņa baznīca**.

Lejupielādēt ceļvedi pa Cēsīm: www.celvezi.lv

Cēsis

ĒRĢĻU KLINTIS

➤ <https://www.celvezi.lv/objekti/iezi-un-klintis/erglu-klintis-cesis/>

Ērģļu klintis atrodas Cēsu novada Priekuļu pagastā 6,5 kilometrus uz ziemeļiem no Cēsu pilsētas centra, Gaujas kreisajā krastā, 0,8 km uz dienvidiem no Strīķupes ietekas Gaujā. GPS: 57.3606433, 25.2617151.

Pieejama bezmaksas autostāvvietā, sausā tualete, piknika vietas, skatu platforma, takas pastaigām ar informācijas stendiem. Klinšu pakājē ir jauka balto smilšu pludmale, kur var redzēt varenās klintis no apakšas. Vēl iespaidīgākas un augstākas klintis izskatās, tās vērojot no upes – ir vērts iekļaut to apskati Gaujas nacionālā parka laivošanas maršrutā. Šis ir viens no nozīmīgākajiem tūrisma objektiem Gaujas nacionālajā parkā.

Lai gan klintis lepojas ar cēlā putna ērģļa nosaukumu, tomēr tāds tām dots tikai 20. gadsimtā. Ilgi tās dēvētas par Ērģļu klintīm, jo atbalss te skanējusi plaši kā ērģeles. Vēl senāk tās sauktas par Pieškaļu vai Pieškalnu iezi. Šis vārds ir nācis no tuvējām mājām, kur it kā dzīvojis karaļa piešu kalējs.

Ērģļu klintis iemieso ērģļa plašā lidojuma brīvību un burvību, kad sajūtas skan tik vareni kā ērģeles! Majestātiskums mīt gan abos šajos nosaukumos, gan pašās skaistajās smilšakmens klintīs. Tās ir iespaidīgi garas un varenas! Izplest rokas kā spārnus un justies kā lidojumā vari uz klinšu skatu platformas, no kuras paveras plašs skaistu ainavu apvārnis ar īpaši gleznainu upes Gaujas līkumu.

Ērģļu klintis ir majestātiska siena, kas ceļas ārā tieši no Gaujas, tās ir pašas varenākās savā viengabalainībā visā Gaujas senielejā. Raksturīgas ar vienlaidu monolītu smilšakmens virsmu. Ērģļu klinšu augstums ir 18-26 metri. Klints ir 700 metrus gara, ap 330 metru garu daļu apskalo Gauja. Pirmos 130 metrus veido līdz 22 metrus augsta, vertikāla smilšakmens siena, tālāk iezīmējas vairāki upē nedaudz ievirzīti izciļņi. Ieža pakājē izveidojies vecupes ezeriņš. Klinšu rietumu daļa, kas atvirzās no Gaujas un slēpjas aiz kokiem, ir 21,5 metrus augsta. Lejasdaļā, kur klintis gandrīz beigušās un atkal pieiet pie upes, atrodas Ērģļu niša un avotiņi.

Klintis izceļas ar izteiksmīgām dzelzs savienojumu migrācijas izpausmēm. Gandrīz visu krauju izgrezno sarežģīts rūsgans zīmējums, kuru veidojusi dzelzs hidroksīda nogulsnešanās, pazemes ūdeņiem sūcoties caur porainajiem smilšakmeņiem. Klintīs ir daudz lūzumu, vērojamas arī atsevišķu bloku slīdēšanas un nobrukumu veidošanās pazīmes. Vertikālie lūzumi liecina par to, ka miljoniem gadu senajā vēsturē vairākkārt ir notikušas zemes garozas svārstības, kas klintis ir sadalījušas blokos.

26.01.2022.

Ērģļu klintis

Tālāk braucam pa Valmieras ceļu Liepas virzienā

KAZUGRAVAS SEPTIŅAVOTU ŪDENSKRITUMI

Atrodas Cēsu rajona Priekuļu pagastā, Kazugravas dienvidu krastā pie "Jaunzemjiem". Ūdenskritumi nav tik viegli atrodamī un pieejami - ir jābūt samērā labai orientēšanās spējai. Tā kā tūristi tomēr tos spēj atrast

un uz ūdenskritumiem ir iemītas taciņas acīmredzot jau sen šeit ir nepieciešama labāk iekārtota tūrisma infrastruktūra.

Uz **Septiņavotu strauta**. Septiņavoti gadu tūkstošiem ilgi ir iznesuši zemes virspusē daudz avotkaļķu – milzīgu, daudzus metrus biezu slāni. Kazu gravas stāvajā nogāzē ilgstoši notika avotkaļķa ieguve – tagad jau vairākus gadus desmitus tā ir pārtraukta. Stāvajā karjera kraujā izveidojies viens no iespaidīgākajiem Latvijas ūdenskritumiem. Iespējams, cilvēka darbības rezultātā ir radies arī apakšējais ūdenskritums. Savukārt augšējie ūdenskritumi ir dabiski, tipiski avotu strautu ūdenskritumiņi.

Septiņavotu Lielā ūdenskrituma augstums 7,5 m, platums ~1-3 m. Viens no iespaidīgākajiem Latvijas ūdenskritumiem – krāčveida strauts šeit plūst pār pamesta avotkaļķu karjera malu. Ūdenskritums ir daļēji mākslīgs – tas izveidojies uz pamestā Lībānu-Jaunzemju avotkaļķu karjera stāvās malas. Īpaši iespaidīgs šis ūdenskritums ir pavasara palu laikā, kad ūdens masas triecieni rada nepārtrauktu vieglu zemestrīci.

Kazu gravas Septiņavotu ūdenskritumi

“Leukādijas” – Dzejnieka un aktiera Edvarda Treimaņa-Zvārguļa (1866-1950) dzīves un literārās darbības vieta. Izveidota memoriālā istaba. 64154301.

LIEPA

[http://lv.wikipedia.org/wiki/Liepa_\(Liepas_pagasts\)](http://lv.wikipedia.org/wiki/Liepa_(Liepas_pagasts))

Apdzīvota vieta Priekuļu novada Liepas pagastā, pagasta centrs. Izvietojusies pie autoceļa P20 un Rīgas-Valkas dzelzceļa (stacija Lode) starp Cēsīm un Valmieru 14 km no novada centra Priekuļiem un 100 km no Rīgas.

Apdzīvotā vieta veidojusies ziemeļos no bijušās Liepas muižas (*Lindenhof*) centra (tagad Liepasmuižas ciems) netālu no Lodes stacijas (atklāta 1889. gadā). Par lielāku apdzīvoto vietu izveidojusies pēckara gados, kas Liepā tapa Veidenbauma kolhoza centrs, bet pie Lodes stacijas pēc drenu cauruļu rūpnīcas (tagad AS «Lode») atvēršanas — strādnieku ciemats Lode. Liepā atrodas pagasta pārvalde, pamatskola, bērnudārzs, kultūras nams, kā arī ģeoloģisks piemineklis Lielā Ellīte.

10.12.2014.

Lielā Ellīte

<http://www.latvia.travel/lv/apskates-vieta/liela-ellite>

Pēc Sietiņieža arkas sagraušanas, Lielās Ellītes arkāde ir palikusi vienīgais šādas formas dabīgā smilšakmens veidojums Latvijā. Ala kopā ar avotu ir nozīmīga svētvieta. Objekts ir bijis ļoti populārs jau kopš seniem laikiem. Ellīte varētu būt 6.5-7 tūkst. gadu veca. Klints vēl joprojām ir ļoti savdabīga - pie alas ieejas ir izciļņi, nišas, dobumi, kā arī Latvijai unikāla arkāde.

Par Liepas Lielo Ellīti saglabājušās arī daudzas teikas un nostāsti. Viens stāsts ir par velnu, kas bija ieslēpies Lielajā Ellītē, un nekādas mācītāju lūgšanas nav

varējušas to izdzīt – viņš biedējis ļaudis un pastrādājis dažādas trakulības. Beidzot atnācis kāds mācītājs, kuram pašam nav bijis neviena grēka – tad gan velns meties bēgt pāri Gaujai uz Sietiņiezi. Gauja aizšķērsojusi velnam ceļu, tādēļ viņš lasījis cepurē akmeņus kā rāceņus un bēris upes dzelmē.

10.12.2014.

E. Veidenbauma muzejs “Kalāči”

+371 64 195 309, +371 26 407 614

“Kalāčos” radusies lielākā daļa Veidenbauma darbu.

Eduards Veidenbaums dzimis 1867. gadā 3.oktobrī agrākā Priekuļu pagastā “Glāzniekos” (tagad Glāznieki ir Cēsu teritorijā – Rūpniecības ielā 18), kur pagāja viņa agrā bērnība. Kad viņam apritēja piektais gads, tēvs iepirka “Kalāčus”. Te Eduards iepazinās ar lauku dzīvi un darbiem. Viņam tuva kļuva daba, viņš labprāt gāja uz netālo Startu ezeru, Raunas upi, smilšakmens alām Liepas muižas tuvumā – Lielo un Mazo ellīti.

Veidenbaums agri pievērsās grāmatām, tēvs veltīja lielu uzmanību viņa izglītošanai. Tēvs nomira, kad Eduardam bija tikai 11 gadu.

Veidenbaums beidzis Cēsu apriņķa skolu un 4 gadus mācījās ģimnāzijā. Par viņa “studiju salonu” kļuva klētiņa “Kalāču” dārzā. Kā stāsta dzejnieka draugs un biogrāfs E.Treimanis-Zvārgulis, vēl ilgu laiku pēc dzejnieka nāves “Kalāču” apkārtnē bijuši koki, kuros viņš iegriezis latīņu teikumus un matemātikas formulas. Atpūtas brīžos dzejnieks spēlēja vijoli. Eduarda brālis Kārlis, “Kalāču” saimnieks, arī bija dzejnieks. Viņš daudz darīja, lai nodrošinātu Eduardam studijas Tērbatas universitātē.

“Kalāčos” radusies lielākā daļa Veidenbauma darbu. 1886. gadā brīvdienās viņš sarakstīja apcerējumu “Gabals iz tautsaimniecības”. Klētiņā uz veļas ruļļa tulkotas Korācija dzejas, te tapušas paša Veidenbauma rūgtuma un nemiera pilnās vārsmas.

“Kalāčos” pagāja arī dzejnieka pēdējās dienas. Braucot ziemas brīvlaikā no Tērbatas, viņš stipri saaukstējas. Visu 1892. gadā sākumu noritēja asa cīņa ar slimību, bet 12.maijā dzejnieks aizgāja mūžībā.

1958. gadā “Kalāčos” atklāja memoriālo muzeju latviešu tautas dzejniekam Eduardam Veidenbaumam. Mājas dārzā ir viņam **statuja**, veidojis Laimonis Blumgergs. Liepas kapos ir E.Veidenbauma ģimenes kapi.

[E. Veidenbauma muzejs “Kalāči”](#)

Liepa

Valmiera

➤ <http://www.valmiera.lv/>

<http://www.latvia.travel/lv/apskates-vieta/valmieras-vecpilseta>

Valmieras nelielā vecpilsēta Gaujas krastā dos patīkamu valdzinājumu blakus darbīgajam pilsētas dzīves ritmam. Valmieras vecpilsētas centrā atrodas Livonijas ordeņa pils drupas, Sv. Sīmaņa baznīca, kas celta 1283. gadā un līdz mūsdienām saglabājusi savu viduslaiku izskatu. Baznīcā atrodas 15.–16. gs. ievērojamu pilsētnieku kapu plāksnes, ērģeles (1886), kanceles un ērģeļu luktu gleznojumi (1730). Baznīcas tornī izveidota izstāžu zāle, no torņa skatu laukuma var vērot Valmieras panorāmu. Vecā aptieka Bruņinieku ielā ir vecākā koka ēka pilsētā, otra senākā aptieka Latvijā. Celta 1735.gadā uz bruņinieku pils pagraba.

Lejupielādēt ceļvedi pa **Valmieru**: www.celvezi.lv

Valmiera

Ceļveža versija: **10.12.2014**. Rediģēts: 26.01.2022.

Ceļveži.lv, 2005.-2021.